

רשות החברות הממשלתיות מנהלת הרשות

ירושלים
2 באוגוסט 2023
ט"ו באב תשפ"ג

לכבוד
ראש ממשלת ישראל
מר בנימין נתניהו

כבוד ראש הממשלה,

הנדון: החברות הממשלתיות

1. אני פונה אליך בעקבות הודעת השר לשיתוף פעולה אזורי, מר דוד אמסלם ("השר") מיום 27.7.2023 לפיה אינו יכול ואינו מעוניין לקחת על עצמו אחריות לרשות החברות הממשלתיות ("הרשות"), ואין בכוונתו לבצע כל פעולה הנוגעת לרשות או לחברות הממשלתיות עצמן:

"איני יכול ואיני מעוניין לקחת אחריות על רשות החברות... איני מתכוון להתערב, לחתום, לקבל אף החלטה הנוגעת לרשות החברות. את אלו אני משאיר לכם. אבקשכם שלא לפנות אליי מכאן ולהבא בכל נושא הנוגע לרשות החברות".

העתק מכתבו של השר מיום 27.7.2023 מצורף נספח 1.

2. כפי שיפורט להלן, הודעת השר מייצרת ואקום שלטוני הגורם נזקים כבדים לחברות הממשלתיות, המשרתות אינטרסים חיוניים של אזרחי המדינה, מחזיקות בנכסים בהיקף של כ-254 מיליארד ₪ ומעסיקות עשרות אלפי עובדים. בנסיבות אלה, אבקש את התערבותו הדחופה של כבוד ראש הממשלה וכן אבקש להציג את הדברים בפני מליאת הממשלה.

3. בהחלטת ממשלה 460 שנכנסה לתוקפה ביום 19.4.2023 נקבע כי תחום הפעילות של הרשות יועבר משר האוצר לשר לשיתוף פעולה אזורי.

4. מאז החלטת הממשלה האמורה, נתקלתי בשורה של דרישות מפורשות ומשתמעות מצדו של השר ואנשי לשכתו לפעול בעניינים שונים המצויים בסמכות הרשות בניגוד לשיקול דעת הרשות, וחמור מכך - בניגוד לאינטרס הציבורי ותוך סטיה מכללי מנהל ציבורי תקין, בעיקר בתחומי המינויים לתפקידים בכירים בחברות ממשלתיות, בניגוד לקריטריונים ותנאי סף מחייבים או שלא על בסיס מנגנון פומבי, תחרותי ושוויוני; בדרישות ליתן יד למהלכים להדחת נושאי משרה בחברות ממשלתיות מבלי שיש לכך הצדקה עניינית ומקצועית ותוך פגיעה באינטרסים ציבוריים; בדרישות לאפשר חלוקת בונוסים לעובדים בחברות

בניין 23 המגדל, קומה 8, הגן הטכנולוגי מלחה, ירושלים 96951, טל': 02-5421500, פקס: 02-5695310

הממשלתיות בניגוד לחוזרי רשות ובניגוד לאינטרס ציבורי ולהתנהלות עסקית מקובלת; ועוד.

5. בנסיבות אלה, פניתי במכתב מיום 23.6.2023 וביקשתי לקבל את הנחיות היועצת המשפטית לממשלה ונציב שירות המדינה בעניין הדרישות וההנחיות של השר הפוגעות בעצמאות שיקול הדעת של הרשות ואף בכללי מנהל תקין.

6. בעקבות כך, השר חדל להשיב לפנייתי בנושאים מקצועיים ופתח במתקפה אישית עלי, לרבות דרישות להדחתי. ביום 6.7.2023 השר הודיע לי כי הוא "מסיר את אחריותי ממך ולא מעוניין עוד במכתביך התכופים", וכינה את פנייתי למשנה ליועצת המשפטית לממשלה כ"פוטש".

העתק מכתב השר מיום 6.7.2023 מצורף נספח 2.

7. ביום 25.7.2023 התקבלה חוות דעת היועצת המשפטית לממשלה, אשר בה הובהרו יחסי העבודה שבין השר לבין הרשות, ובכלל זה מעמדה של הרשות כגורם מקצועי, המחויבת בהפעלת שיקול דעת עצמאי בעניינים שבסמכותה.

העתק חוות הדעת מיום 25.7.2023 מצורף נספח 3.

8. בעקבות חוות הדעת, הבעתי תקווה כי הוצאת חוות הדעת תייתר את העיסוק במחלוקות ותאפשר להמשיך לעסוק בעניינים עליהם מופקדת הרשות באופן מקצועי ולטובת האינטרס הציבורי. למחרת, השר הוציא את ההודעה אליה הפניתי בפתח הדברים, לפיה אין בכוונתו לקחת על עצמו את האחריות (שהוטלה עליו בהחלטת הממשלה) לתחום פעילות החברות הממשלתיות.

9. הודעת השר כי יימנע מהפעלת סמכויותיו, חוזרת למעשה על הודעה שהוציא השר כבר בשנת 2020. באותה עת אישים אחרים כיהנו בתפקיד היועץ המשפטי לממשלה (והמשנים לו) ובתפקיד מנהל רשות החברות הממשלתיות. גם אז השר העלה טענות לפיהן חוות דעת של היועץ המשפטי לממשלה (המנוגדת לעמדת השר) בעניין מינוי דירקטורים בחברות הממשלתיות מהווה "פוטש" ועבירת משמעת. לאחר שרשות החברות הממשלתיות עמדה על כך שתפעל רק בהתאם לדין, השר נקט במעין "סנקציה" של סירוב להפעיל את סמכותו בקשר לחברות הממשלתיות. בעקבות כך, היועץ המשפטי לממשלה כתב לשר כי אי הפעלת סמכותו "עומדת בניגוד לחובות ולאחריות המוטלות עליך לפי חוק, ועלולה להביא לפגיעה באינטרסים של מדינת ישראל בחברות שבבעלותה ובתפקודן התקין".

העתקי מכתבי השר למנהל רשות החברות (דאז) מיום 26.12.2020 ומיום 28.12.2020 מצורפים נספח 4; העתק מכתב היועץ המשפטי לממשלה (דאז) לשר מיום 24.1.2021 מצורף נספח 5.

10. דברים אלה נכתבו על ידי היועץ המשפטי לממשלה ביחס להודעת השר משנת 2020 לפיה אין בכוונתו להפעיל סמכות ספציפית בקשר לחברות הממשלתיות. הודעת השר מהימים האחרונים לפיה אין בכוונתו לנקוט בשום פעולה ולהפעיל שום סמכות בקשר לחברות הממשלתיות באופן גורף ומוחלט - יוצרת וצפויה ליצור נזק חמור בהרבה.
11. בהתאם לחוק, שורה ארוכה של נושאים הנוגעים לחברות הממשלתיות מצויים בסמכות השר האחראי ומחייבים החלטות שוטפות שלו. הסיטואציה בה הממשלה החליטה להעביר את הסמכויות הנוגעות לחברות הציבוריות לשר, ואילו השר הודיע כי אינו מקבל על עצמו את הסמכויות שהועברו אליו ואינו מתכוון להפעיל אותן, כבר גורמת וצפויה לגרום בעתיד הקרוב נזקים קשים לחברות הממשלתיות ולאינטרס הציבורי.
12. כך למשל, בעניין משיכת דיבידנדים שהוכרזו על ידי החברות הממשלתיות - נכון להיום, סכום חסר תקדים של כ-2 מיליארד ₪ זמין למשיכת דיבידנדים מחברות ממשלתיות, לטובת תקציב המדינה. הותרת הכספים בקופת החברות עלולה להוות פתח לשימוש לא ראוי בכספים. השר הודיע (ללא הנמקה) כי על הרשות להימנע מקידום העברת הדיבידנדים לקופת המדינה, נמנע מלהשיב לפניוטיי בנושא וכעת הודיע כי לא יפעיל את סמכויותיו בנושא כלל, דבר המונע את משיכת הדיבידנדים.
13. דוגמא נוספת היא בעניין מינוי דירקטורים ואישור בחירת יו"ר דירקטוריון בחברות הממשלתיות. מדובר במינויים המצויים בסמכות השר, וכבר כיום בחברות ממשלתיות רבות קיימים חסרים משמעותיים מאד במצבת הדירקטורים וישנן חברות הפועלות ללא יו"ר דירקטוריון, ללא קוורום או ללא דירקטורים חיצוניים כנדרש. ככל שאמנם השר לא יפעיל את סמכויותיו, בחודשים הקרובים חברות ממשלתיות מרכזיות ביותר ייפגעו באופן קשה. כך למשל, עד סוף השנה לא יהיה קוורום חוקי לכינוס דירקטוריון בחברת החשמל, חברת נמל אשדוד, נתיבי ישראל, עמידר ועוד.
14. הפעלת סמכות השר נדרשת גם כדי למנות חברים לוועדה למינוי רואי חשבון מבקרים בחברות הממשלתיות וכך לעמוד בדרישות הדין. כמו כן, ללא הפעלת סמכויות השר לא ניתן יהיה להביא הצעות החלטה לאישור הממשלה, והדבר ימנע למשל מחברת מקורות לגייס הון הדרוש לפיתוח הכרחי של משק המים. נזקים נגרמים גם לחברות ממשלתיות ביטחוניות, לרבות בעקבות דרישת השר לעכב את המכרז למינוי סגן מנהלת רשות האחראי על החברות הביטחוניות, כמו גם תפקידים בכירים נוספים ברשות.
15. דוגמאות אלה (ונוספות) ממחישות כי המצב בו אין שר המפעיל את הסמכויות שהוקנו לשר על פי דין, פוגע באופן קשה באינטרס הציבורי, בשמירה על תפקודן של החברות הממשלתיות ובקופה הציבורית.

16. על רקע זה ובנסיבות בהן השר הודיע כי אין לפנות אליו שוב ביחס לחברות הממשלתיות, מצאתי לנכון מתוקף אחריותי כמי שאמונה על אינטרס המדינה בחברות הממשלתיות ומיעצת לממשלה (כולה) ביחס לנושאים הנוגעים לכלל החברות הממשלתיות, לפנות במישרין לכבוד ראש הממשלה, ולבקש את התערבותך הדחופה למניעת הנזק החמור לאינטרס הציבורי כתוצאה מהוואקום השלטוני בו אין שר המפעיל בפועל את הסמכויות הקבועות בחוק. בהתחשב בנסיבות העניין ובהשלכות המעשיות של הודעת השר, אבקש להרחיב אודות האמור במכתבי והצורך בקבלת החלטה דחופה בפני כל פורום רלוונטי, ובפרט מליאת הממשלה.

בכבוד רב,

מיכל רוזנבוים

מנהלת רשות החברות הממשלתיות

העתק:

מר דוד אמסלם, השר לשיתוף פעולה אזורי
 מר בצלאל סמוטריץ', שר האוצר
 גב' גלי בהרב-מיארה, היועצת המשפטית לממשלה
 פרופ' דניאל הרשקוביץ, נציב שירות המדינה
 מר מתניהו אנגלמן, מבקר המדינה
 מר יוסי פוקס, מזכיר הממשלה
 מר יוסי שלי, מנכ"ל משרד רה"מ
 מר שלומי הייזלר, מנכ"ל משרד האוצר
 מר גלעד שדמון, מנכ"ל המשרד לשיתוף פעולה אזורי
 מר גיל לימון, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי)
 מר מאיר לוי, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט כלכלי)
 מר רון דול, היועץ המשפטי לנציבות שירות המדינה
 מר אביתר טסלר, היועץ המשפטי למשרד לשיתוף פעולה אזורי
 גב' אביטל בירגר, היועצת המשפטית (בפועל) לרשות החברות הממשלתיות
הנהלת רשות החברות הממשלתיות